

Hướng dẫn xử lý nước sinh hoạt cho nhân dân vùng lũ

Sau mưa lũ, tại những vùng bị thiên tai lũ lụt, nguồn nước thường bị bẩn, ô nhiễm do các chất thải từ cống rãnh, bùn đất, xác động vật chết... lẫn vào nước nước sông, suối, ao hồ. Tại các khu vực bị ngập nước, các nguồn nước, công trình cấp, thoát nước, công trình vệ sinh bị phá hủy khiến tình trạng thiếu nước sạch sinh hoạt càng trở nên nghiêm trọng.

1. Cách làm trong nước:

Làm trong nước bằng thùng lọc cát: Đây là phương pháp rất phổ biến và đơn giản. Đầu tiên, chuẩn bị dụng cụ 1 xô nước dung tích 20 lít, đục một lỗ gần sát đáy xô đường kính vừa với vòi nước đường kính 20mm, 1 ống nhựa đục lỗ đường kính 20mm, trong trường hợp không có ống nhựa thì dùng một ống tre kích thước tương tự, đục vào lỗ của xô nước, tiếp theo chuẩn bị cuội sỏi đổ vào xô dày khoảng 5cm, đổ cát dày khoảng 20 - 30 cm (cuội sỏi, cát phải rửa sạch trước khi cho vào xô, sử dụng cát thạch anh, cát vàng hoặc cát đen), lấy nước ao, hồ, sông, giếng hoặc kênh rạch đổ vào xô lọc, xả bỏ nước lọc đầu cho đến khi nước trong, lấy nước này sử dụng cho sinh hoạt, nếu dùng cho ăn uống thì phải khử trùng hoặc đun sôi. Làm trong nước bằng phèn chua: Múc đầy 1 xô nước (25 lít) nước sông, ao hồ, giếng hoặc kênh rạch để chuẩn bị làm trong, tiếp đến hoà tan 1 miếng phèn chua (khoảng nửa đốt ngón tay) cho vào ca nước khuấy đều cho phèn chua tan hết, sau đó đổ ca nước vào xô nước khuấy đều. Để lắng sau 30 phút, các chất cặn bẩn sẽ bị keo tụ lại ở đáy xô, bà con gạn lấy nước trong để sử dụng. Nước làm trong bằng phèn chua chỉ sử dụng để tắm rửa, nếu để ăn uống phải khử trùng hoặc đun sôi.

2. Khử trùng nước:

Nước sau khi đã được làm trong bằng phèn chua và lọc qua cát sỏi cần tiến hành khử trùng bằng các biện pháp sau:

* Cách 1: Sử dụng thuốc khử trùng Cloramin B hoặc Cloramin T, thuốc này có 2 dạng: dạng viên và dạng bột.

- Đối với dạng viên: dùng 1 viên Cloramin B hoặc T hòa vào một ca nước, sau đó đổ vào thùng nước 25 lít đã được làm trong, khuấy đều.

- Đối với dạng bột: dùng 1 gam Cloramin B hoặc T 25% cho 100 lít nước đã được làm trong.

Nước sau khi xử lý bằng Cloramin B hoặc T thì đợi sau 30 phút mới được sử dụng cho ăn uống và tắm rửa. Nước dùng để khử trùng không được lấy nước trực tiếp từ sông, suối, ao hồ mà phải sử dụng nguồn nước đã được làm trong.

Với phương pháp khử trùng này, cần lưu ý:

+ Thuốc khử trùng phải được cất giữ cẩn thận, tránh xa tầm tay trẻ em, bảo quản nơi khô ráo thoáng mát, không sử dụng thuốc đã hết hạn sử dụng ghi trên bao bì.

+ Nước đã được khử trùng có thể dùng để nấu ăn và uống trực tiếp. Tuy nhiên, để bảo đảm an toàn cần đun sôi trước khi uống.

* Cách 2: Khử trùng nước bằng phương pháp SODIS (hay còn gọi là khử trùng nước bằng ánh sáng mặt trời)

Nước sau khi làm trong đựng vào những chai nhựa màu trắng (có thể sử dụng chai nhựa đã dùng rồi) rửa sạch, sau đó đem phơi dưới ánh nắng mặt trời.

- Trong trường hợp có nắng liên tục và nhiệt độ ngoài trời lên trên 31oC thì sau 6 tiếng đồng hồ, có thể sử dụng nước này để nấu ăn và uống trực tiếp.

- Trường hợp trong 6 tiếng đồng hồ không có nắng liên tục và nhiệt độ ngoài trời dưới 31oC thì phải phơi nước trong 2 ngày mới có thể sử dụng.

- Nếu trời không có nắng và mưa thất thường thì nước sau khi được làm trong phải đun sôi trước khi uống.

Cách tốt nhất là phơi những chai nước này trên mâm nhôm để hấp thụ ánh nắng mặt trời hoặc phơi trên mái ngói, mái Fibroximăng.

Lưu ý: Không được phơi nước trên mái nhà lợp bằng tranh, nứa, lá... vì chai nước trắng thường xảy ra hiện tượng hội tụ ánh sáng có thể gây hỏa hoạn.

* Cách 3: Khử trùng nước bằng Aquatabs: Aquatabs trên thị trường có nhiều loại có hàm lượng khác nhau, bà con có thể mua ở các hiệu thuốc và phải đọc kỹ hướng dẫn trước khi sử dụng, sau đây chúng tôi hướng dẫn sử dụng Aquatabs 50 mg, mỗi viên xử lý cho 15 lít nước. Cách khử trùng bằng Aquatabs:

- Chuẩn bị 1 xô 15 lít nước trong

- Bóc lấy 1 viên Aquatabs 50mg bỏ vào xô nước, không cần lắc hoặc khuấy, thuốc tự tan và làm sạch nước, sau 30 phút dùng trực tiếp cho ăn uống và sinh hoạt.

Lưu ý: Nước được khử trùng bằng Aquatabs có thể sử dụng ăn uống trực tiếp, tuy nhiên nếu có điều kiện nên đun sôi trước khi uống.

3. Sử dụng túi lọc nước PUR:

Ưu điểm của túi lọc PUR là vừa làm trong nước vừa khử trùng nước, nước sau khi xử lý bằng túi lọc PUR có thể sử dụng để nấu ăn, nếu sử dụng để uống thì phải đun sôi. Cách tiến hành xử lý nước bằng túi lọc PUR như sau:

- Lấy kéo cắt 1 túi lọc PUR đổ bột trong túi lọc vào xô nhựa hoặc thùng nhựa chứa 10 lít nước cần xử lý, sau đó khuấy đều trong vòng 5 phút, đợi khoảng 20 phút để các chất cặn lơ lửng lắng xuống đáy xô, dùng một tấm vải sạch chất liệu 100% cotton không bị thủng để gạn lấy nước trong sang một thùng sạch khác, cặn bản đóng dưới đáy xô và trên mảnh vải phải đổ ra nơi an toàn với trẻ em và gia súc gia cầm. Phần nước trong sau khi lọc qua vải sử dụng cho nấu ăn và sinh hoạt.

Lưu ý: Sau khi lọc nước qua mảnh vải cotton

- Nếu thấy nước có màu vàng thì không sử dụng cho ăn uống nhưng vẫn sử dụng được để tắm rửa.

- Nếu nước trong thì sử dụng bình thường cho nấu ăn, nếu để uống cần phải đun sôi.

- Nước sau khi lọc chỉ nên dùng cho ăn uống trong vòng 24 giờ, nếu sau 24 giờ chỉ nên dùng để tắm rửa.

Những biện pháp làm trong và khử trùng nước như trên giúp người dân có được nguồn nước ăn uống và sinh hoạt hợp vệ sinh tại chỗ trong mùa mưa lũ, bảo đảm sức khỏe gia đình và cộng đồng thôn xóm, góp phần cải thiện điều kiện sống của người dân.